

ياوروپا صوغشى

حالىرىنىڭ بيتى

محمد خطيب بن عبداللطيف القرماشى
غروزنى پرامېسلا سەندە ۱۹۱۴ نچى يىل ۲۷ نچى دىكا بوردە.

آۋستىرىيە گېرمانىيە صوغشىندە بىك كۆب كره بولوب صوگرە بىرۇح بولوب قايتوب صوغشىنى
اوز كوزى ايله كوروب تصوير قىلغان مسلمان سالداتى آرقلى تىرىپ قىلنغان يتاردەر.

۲ نچى طبع .

ناشرى: بىرادران كرىمە فار.

مطبعة كرىميه ، قازانده
۱۹۱۶

КАЗАНЬ
Типо-Литография Т. Д. „Бр. КАРИМОВЫ“
1916 г.

ايكنچى صدا ياكه صاق سوق كويينه.

ميلاد تاريخى، مڭ توقز يوزده اون دورتنچى يل، اييول آينده
ديمك اييولنڭ، اون سيكزنده صوغش باشلاندى، بو يير يوزنده
كورمه گان ايدك، بله گانده ايدك قارت بابايلاردنه، ايشتمه گان ايدك
ايندى بلدكده، باروب كوردكده صوغش ييرنده، قانلار سوردكده
قر اشلرنده، ايدك هر خلق اشليهمز قزو، بيك آروب طالبوب
اوروب اوراقنى، قويدق زوراطنى قايتورغه قردن، جيكدك تيز آطنى
الاوده كيلدى، كوبده تورمادى چيپنورغه ده، وقت بولمادى
ايندى كيته مز، چغوب بو ايلدين توغانده اوسكان، مقس ييردين
ناراسى لرم، بيك زهل قالالا شولار اوچونده، اچم يانالا
كيلوب آلديمه، آصلا موينه ئه تكام ديب قوچوب، كره قوينه
مييندين صوڭ بولار، كمنى اوزسنور ئه تكام قايدده ديب، بزنى يوقسنور
آه نه بو حالت، مثلى قيامت يوقسه بولديمى، يوم العراصات

روس غازانلارنىڭ نىمس مىسكەرلىرىگە قارشى ھۇجۇم .

بیگرهك و هشتلی، قارا کون طوغدی
 ۛه تکام ۛه تکام دیب، سویلیدر همان
 اوبه ده قوچا، آلدن قولیمه
 التفات ایتمی، صبیم آقچهغه
 شول سوزلر بیگرهك، اوزدی اوزه کنی
 طولدی اوراملار، کوب خلق برلن
 قچقروب ۛه یته، مؤذن اذان
 ملاده کیلدی، وعظلم سویلی
 کسه سندین اول، آلوب کاغدی
 سویله دی حضرت، یاخشی سوزلردن
 قالماغانردیم، ایلده بر کشی
 صبی مالایلار، هم زور آغایلار
 خاتونی قزی، قارتی یاشری
 بو کونگی مثال، محشر کونلری
 صفلانوب خلق، بارسى برگه
 بیک موک طاوشدین، تکبیر ۛه یته مز
 اذان او قولدی، تکبیرده ۛه یتولدی
 هرکم اوستنه، شول حسرت یاغدی
 یارا صالدى بو، کوکلیمه تمام
 بر باقر آقچه، بیردم قولینسه
 ۛه تکام دی همان، ۛه یده قایتسانه
 یوز پاره ایدوب، تلدی یوره کنی
 آه و فغانلی، ندامت برلن
 شونده ۛه نکایم، عقلندین یازغان
 جواتوب بزنی، تیز قایتورسزدی
 اوقوب شوناردین، ۛه یته وعظنی
 یاشده طوقتامی، برنک کوزلردن
 شوشی میدانده، بولماغان کشی
 طایاق طایانوب، چقغان بابایلار
 طوقتامی آغا، کوزدین یاشری
 هواغه چقدی، تکبیر اؤنلری
 باشلادق آنده، تکبیر ۛه یتورگه
 ملا مؤذن، خلق جهله مز
 بزگه چغارغه، وقت بیتولدی

الاولار حاضر، بزگه كيتهرگه
 قوزغالدی کروان، كيتدك بز حاضر
 ايندی چغامز ، اورام بوينچه
 نه تكام نه نكاييم ، هم بالالارم
 قز طوغانلارم ، شولوق خاتونم
 بارچه سی قالدی، بزدین آيرلوب
 قالدی ايللرده ، قالدی ييرلرده
 شول حسرت برلن، چغوبده كيتدك
 شهرگه بيك كوب، جئيلغان خلق
 ناچالنيك لرده ، برده يالقهي
 مونده غي مثال ، گويه قيامت
 وامتازوا اليوم ، ايهاالمجرمون
 بزگه كيتهرگه ، امر ايقلدی
 بئرلدى بزگه ، قصقه كيوملر
 بو ايلدينده بز، كيته مز چغوب
 بارامز حاضر ، صوغش ييرينه
 ياندروب قاطی ، صالوب اچمه
 بلمبیز برده ، نى حال ايتهرگه
 آقطق مينوتلار، آقدق بز حاضر
 قاريم ايللرگه ، كوزلر طويغانچه
 قالدی اوزلوب، شول كوز نورلارم
 كوچه يتدی بولار، يورهك يالقنم
 بارامن آرتقه ، قاراب قايرلوب
 نيلر كورورمز، بارغان ييرلرده
 اويه زنى شهرگه ، باروبده ييتدك
 كروبده بولميدر، يوللارنى طابوب
 كيچره كوزدين ، بارچه خلقنى
 بارچه خلقده ، آه وندامت
 خطاب كيدگانديك، خلق يعزنون
 شولوق كونلردوك ، كيوم بئرلدى
 آصلدى جانغه، تورلى تويين لر
 بالاوز قاپچق لارمىنى صغوب
 پولشه شهرى ، وارشاو ايلينه
 قايفو اوطن حسرت پيچينه

بارامز حاضر ، تيمر يول برلن
 بولهي صيوشوب ، خلق بيك طغز
 عسكر كوب شولاي ، برگه بارامز
 سويلي قايسمز ، سيپير ياقلارن
 قاچقان ايگان اول ، اصلور باسندن
 كيله در قايسي ، ياڭا ئويله نوب
 ئه يته در قايسي ، بر آنام قالدی
 تورلی سوزلرنی ، سويله ب بارامز
 بارامز حاضر ، غازي بولورغه
 باروب ييمته مز ، ايندی بز شولاي
 ياخشي عبرت لر ، كوڭلگه صادق
 باردق وارشاوغه ، قوندق آلتی كيچ
 شونده بار ايگان ، لوبلين شهري
 لوبلين ييرنده ، آچلغان صوغش
 باروب ييتك اچده ، شونده توشه بز
 ايلنده چاقده ، آدم بالاسی
 قازانده ، مهسكه و ، نيمزنی قالاسی
 حسرتكه قاطش ، تورلی اوی برلن
 آياق اوستنده ، بارا قايسمز
 تورلی سوز سويله ب ، عبرت آلامز
 صالحات خدمتن ، ايتكان چاقلارن
 طوتوب آلمانلار ، كۆپر آستندن
 ايمش زهل قالغان ، كيله سويله نوب
 خاتونم برلن ، بر بالام قالدی
 عبرتلی سوزدن ، عبرت آلامز
 وطن حقينه ، قربان بولورغه
 الله ئه يله سن ، اشلرنی اوڭاي
 شولاي ايتوب بز ، پولشه غه باردق
 خدا حكهينه ، يوقدر چاره هيچ
 صوغش باشلاغان ، دشمن قهری
 كيلدك بزمونده ، گوردك عجب اش
 طوب طاوشلارنده ، ياقن ايشته بز
 نپچك اوياده ، قوشنك بالاسی
 بلگان شهرلر ، اوچ دورت چاماسی

مۇنە موندە بىز، كوردك شەرلر
 بىك ياقن كىلدك، ايندى صوغشقه
 كوپدە طورمادق، صوغشقه كردك
 برده آكسزدن، هجوم باشلانا
 صوغشقه كردك، بو حالنى كوردك
 ثوره در صورن، گویا اسرافیل
 بىزنىڭ غيرتلى عسكر، دشماننى ایزه
 آؤستریه برلەندىر، حاضر صوغشلار
 كردك برییرگه، آؤستریه ایلى ایكان
 هیچدە كونه گان، موندی صوغشقه
 بىز یاقن كىلگاج، كىرى قاچالار
 آؤستریالیلار، اصلا ب خلقلار
 بولار ایلهن بىز، یاخشى صوغشدىق
 باشلانا صوغش، آكسز بر زمان
 توشه در طوبلار، چه چله اوطلار
 قورقنچ طوبدن، شارطلاغان صاین
 كیلوب یارولا، طوبنىڭ یه درهسى
 ایشتمه گانبىز، آندى خبىرلر
 وعده لر ییتدى، آقطق صولشقه
 محشر حاللرن، بىز موندە كوردك
 چىكەم دىب دشمان، قاطى طاشلانا
 عزیز جانلردىن، امىدىنى اوزدك
 زالپوم آطقانده، تىرى طاو طاش ییر
 بىزنىڭ قوتنى، دشمانده سىزه
 سونگوگه سونگو، قارشى طوروشلار
 آنك عسكرى، بىگرهك تىلى ایكان
 اشتىك كه اشتىك، قارشى طوروشقه
 اوزلروك بىزگه، یولنى آچالار
 جىتلكگان جونلى، جایگى صارقلار
 بىك غیورانده، قارشى طوروشدىق
 اوزلكسز پولى، یاوادىر همان
 بر تىپه سه ده، چغادر قوطلار
 كوتە بىز ئولم، آطلاغان صاین
 كورورگه یازغاج، كوره بندەسى

آۋسترييادەدر، بىزنىڭ بو صوغشى
 قودق آلارنى، آرتقە چىگىردىك
 گاليتسىيەدە كوب شەرلر آلدق
 دشمان عسكرن، قورقوغە صالحق
 بر آى يارملار، قاطى صوغشقاچ
 موندن صوك بىزگە، خىر بىردىلر
 بىزنى پولشەگەدە كىتدىلر
 آۋستريەدە قالدروب، يارطى عسكرنى
 كوبىي آزىمىدر، عسكر قالدروب
 موندن صوك بىزگە، نىتەرگە بولدى
 كورەبىز حاضر، گىرمان صوغشنى
 ايشتە ايدىك، آنىڭ خىرن
 يىتىك گىرمانغە، بىك تىز زماندە
 طوب طولى عسكر، روسيە پولشەسى
 ياوادىر پولى، چەپە اوطلارى
 آچلىدى خوطلار، آطلدى طوبلار
 ملطق آطقاندە، طوب كىلە اوسكە
 برده طوقتامى، آلارنى قووش
 يىتمىش چاقىرملاب، پىرىنە كىردىك
 برەر آى موندە، صوغشوب قالدق
 شوشى كونلردە «الژوف» نى آلدق
 دشمان يىرلرن، تمام طانشقاچ
 پولشەگە چغوب، قايتورغە دىلر
 بر آلتى كونلەب، يال ايتىردىلر
 آلدىلار بىرى، قالغان لشكرنى
 كىتدىلر بىزنى، موندن آلدروب
 گىرمانغە طابان، كىتەرگە بولدى
 آلابىز حاضر، دشماننىڭ قوطن
 بىك وحشى دىلر، دشمان قهرن
 بىزدە آز توگل، پولنى كاماندە
 باشلاندى بىزدە، گىرمان صوغشى
 بىزگە كار ايتتى، گىرمان طوبلارى
 گىرمانلار اىكان، بىك وحشى موطلار
 نىمىس لىر آطا، عسكر كوب توشكە

اوچادر طوبلار، توشكاچىن شارطلار
 كىلوب توشوگە، يىرگە چومادر
 اوبادر يىرنى، قازوب چوقرنى
 كىتە چەچلوب، طوبنىڭ يەدرەسى
 آندە شاتردى، موندە گوتردى
 كىلوب يارلغاچ، شولطوب يەدرەسى
 يىغور شىكىللى، پولى ياوادى
 آوادى صالدا، ياتا قچقروب
 قايسى بىچارە، شوندىق ئولەدر
 ايمگنە قايسى، قاتى بىچارە
 قايسى نىڭ باشى، توشە اوزلوب
 طاو طاو اويلە صالدا، ئولسى
 ايللى بىش كىشى، قالدى برر وپدن
 قزارا يىرلر، آدم قاندىن
 قورى بىرلر، تىلەرە جانلار
 طوبلار آندروب، طاشلار واندروب
 بىگنە اشلەمى، نىمىس قەرى

بايتاق صالدا، قروبدە طاشلار
 آقتاروب شوندىن، يىنە چغادر
 چىغارا باشدىن، شولار عقلنى
 نىگنە كورمى، حق نىڭ بىدەسى
 بايتاق خلقنى، بر طوب بتردى
 طاقت توتارمى، آدم گە ودرەسى
 پولى تىگىچىدىن، صالدا آوادى
 قولدىن ملطغى، توشە اچقروب
 ايمانلى اوتسە، شەيد بولادر
 اللە نىڭ كىشى، شولاي نى چارە
 باشىز گە ودرەلر، ياپا تزلوب
 جانىدە چىماغان بولا كوبسى
 بولدى بو يىردە قانلار طوبق دن
 امىدىن اوزە، هر كىم جاندىن
 يلغە شىكىلكو، آغادر قانلار
 توتون باصدروب، اوطلار ياودروب
 آلايدە بىزگە آرتق، تىمى ضررى

بىك تلىق بولدى ، شرقى پروسىيە
 يوزلر ئولپلر، مڭلر راننىلار
 قوتى بتككاج، بزنڭ طرفدە
 كارابلاريدە، اوچرى مينەگە
 قايا كىتەرگە اورن طابا آلەمى
 میننى قرغلاب، صونى جرغلاب
 اول آنكلييەدە، صو فلوطلارى
 شوندى قوتلى، آرتق غيرتلى
 كوره گيرماننى، شوشى كارابلر
 هر ايكى ياقدن، آطو باشلانا
 ياودروب اوطنى، آچادر خوطنى
 اورطاغە آلتاچ، گيرمان كارابن
 توشوب بو كۆيمە، صونڭ آستينە
 كىتە دردينائوط، شوندىن چومەلوب
 نيچە برانينوص، شولوق رەوشدىن
 صوغشقه بارا، ويلهلم اوزى
 خلقى بتكانگە، هيران قالادر
 ايزدى اول يىرنى، بزنڭ روسيە
 هيچدە حسابسىز، آلتق پلینلر
 قاچا اوطروب، صودن كارابدە
 ينە توتونوب، آرتقە چيكنە
 كارابلريدە، آرتق چابا آلەمى
 كىتە آنكليچانغە، باياغى كاراب
 نيچك كوكەگى، قار بولوطلارى
 پلین بىرلوب، اوزن بىلەتمى
 آنكلييەسكى غيار سالداتلار
 گيرمانلىلاردن، قورال طاشلانا
 نيمس اوستينە، آطالار طوبنى
 سىزە نيمس لر، اشنڭ خرابن
 گيرمانىيە كارابن واطو قصدینە
 توشە يوز توبەن، صوغە تومەلوب
 چومدىلار صوغە، قاتى صوغشدىن
 خلقى قرلتاچ، قانلانا كوزى
 بارماغن تشلەب، اچى يانادر

اسمی ویلهام، گیرمان پادشاسی
 بلمی نیشله رگه، عاجز آبدری
 صارغایوب یوزی، یابقغان کوزی
 حسرتندین اول، یاتوب آوردی
 خستهغه سالوب، قارادی باشن
 ینه بولغاچدن، ترلگانسماق
 آنده بورولا، موزده صارولا
 شویتسیه گه، باروب ئه یته دی
 بو صوغش باشی، آفستریه دندر
 بزنگ حکومت، کیتته کچی بولوب
 شوشی کیگاشنی، آبیاییت ایتدی
 ایشندی قایچان، گیرمان خبرنی
 اولگوردی نیهس، شونده آلدانوب
 عمومى اعلان، یاصاب طاشلاغان
 ایندی اوزیده، اوکندی بوغای
 کوچلی روسیه، قاوشامی برده
 دخی آنکلیه، ایلهن یاپونیه
 یورته یاننده پاترون قالداسی
 روسیه خوفندن، اچی قالداسی
 صوغش حقنده، آننگ بار سوزی
 «آیهای بو صوغش، بیگره ک آور» دی
 آشی آلمادی، لندلی آشن
 کیلگان صوغشقه، بهادر سماق
 نیشله سه گنده، خلقی قرلا
 کیلشدر رگه، جهت ایتسه دی
 وینگیری ایلهن صیربیه دندر
 صیربیه یاردهم، ایتته کچی بولوب
 بو خبر باروب، گیرمانغه ییتدی
 آلدادی ابلیس، صالدى زهرنی
 کیتدی صوغشقه، شوندین یالغانوب
 روسیه گه قارشى، صوغش باشلاغان
 بو نی حال میگنا، بو کون دی بوغای
 صوغش دیب اعلان ایتدی هر بیر گه
 فرانسور ایلهن، کچک بیلگیه

گيرمانغە قارشى، صوغش آچدىلار
 زورايوب كىتتى، آخردە بوش
 توقز اون دولت ، صوغشا بارى
 شوشى دولت لىر ، قاتشقان چاقە
 ياراتلغاندىن بىرۈ، باشى دىنياننىڭ
 حكومتلىرنىڭ ، دشمانلاشقانى
 بو صوغش خالى ، بىگرەكە يامان
 بىك طنچ چاقە ، طنچسىز ايتوب
 ياوز آۋستىريە ، صوغش باشلادى
 ايندى اوزكە ، آلدك كىرەكك
 بىزنىڭ عسكەرلىر ، اورا قچقرا
 بىزنىڭ عسكەرلىر ، آننىڭ يىزىندە
 اللۇوفنى آلاچ ، بەيرەم ياصادق
 آۋستىرلىرگە ، بولدى قارا كون
 گالىتسەدە بىك ، كوب يىرلىر آلدق
 پىرەشىل گەدە ، بىز باروب يىتتىك
 پولىلار سىبىك ، سىبىككە كىتتىك
 مونە گيرمانلار ، جەيەو قاچدىلار
 بۇتون ياوروبيا ، عمومى صوغش
 آمريكە ، قىطاي ، اطرافدىن قارى
 بۇتون يىر تىرى ، آتشقان چاقە
 بىرنچىسىدىر ، عموم وايناننىڭ
 بىزىنە برى ، صوغش آچقانى
 بىرگىل الهم ، اوزك سىن امان
 بۇتون يىر يوزن ، اشقسىز ايتوب
 بۇتون جەاننىڭ ، كوزن ياشلەدى
 اللۇوفنى بىرگىچ ، بتدى ايلەمك
 آۋستىريە يىرلىرى ، بايتاق اچقنا
 خوفسىز يورى ، آۋستىريە ايلندە
 اول كونى بزدە ، ايركنلەب آشادق
 قارا توندندە ، طاغى قارا تون
 آلغان يىرلىرگە ، مەينەلر صالدىق
 بىك كوب پولىلار ، آنەدە سىبىك
 قراقوف بويلار يىنە ، باروبە يىتتىك

قاطى صوغشلار ، آندەدە بولدى
 بىز يورگان يىرلەر، طاو طاش آراسى
 طاولق، چوقرلىق، بىك بىوك يارلار
 قونامز قردە ، آچى بوراندى
 طوبلار آطلا ، قردە قونغاندى
 آچى صوقدە ، ايتك شاقلىدى
 كىچن كوندزن، قردە بولامز
 ياطامز قردە ، ياپان صحراى
 بىزنىڭ كوڭلە، گۆل ئولمگنە
 وطن چون خلق ، آيامى جانن
 صوغش باشلارغە، اوينى قورانى
 سىيىلوب تورا ، همان پولىلار
 ملطق كوتەروب، قوللار طالادر
 طوب توشسە اوسكە، آلا يورەكنى
 قدرلى باشنى ، شولاي صاقلين
 كوبرەك وقتدە، تاماق آچ بولا
 دشمان ئولسى، بوتون يىر طولدى
 كورە مھنتنى ، آدم بالاسى
 صالحن بورانلاب ، ياوادى قارلار
 قاتادى قوللار ، ايرتە طورغاندى
 سوزلر ايشتلەى ، قولاق طوڭغاندى
 تون كون قولاقدە، طوبلار شارتلىدى
 يىر قازشدروب، شوندى قونامز
 قالماغان كوڭل، ھىچ بر نەرسەدە
 رىم الھى ، بىر توزمگنە
 توگم دىب چابا، دشماننىڭ قانن
 ياوادى اوسكە، پولى بورانى
 حسابسىز بولدى، موندە ئوليلر
 يغمور تىك اوسكە ، پولى ياوادى
 قابليھىز بىتكە تىمر كورەكنى
 كورەكم ايلەن، بىتم قابليھن
 ايكى كوز طولى، آچى ياش بولا

تاماق آچ بولا، اچلر طاش بولا
 بیره بزرگه، آزاراق آشارغه
 خبر بیره لر، دشماننی کوروب
 یوگروب قاردن، آبونا آبونا
 جیکدم طوبمه، پار قارا آلاشا
 طوب آطلارینی، صالح اتلار جیگه
 طوبلار آطقانده، آطلار کشنی لر
 یاخشی آطلارنی، طوبقه جیگه بز
 بیگرهك قزغانچ، شول طوب آطلاری
 طوبلار اوزغانده، باشن ایبه در
 مولدرب آغا، یه شلر کوزندن
 بز آشاغانده، آلا ر کشنی لر
 آطلی صالح اتلار، نوژا کوره لر
 وارشاوغه کیلوب، آلتی کون توردق
 جعیلیق بزده، بر زور شهرگه
 دیگگز بولغانا، جیللی داولغه
 بزنگ آیاقنی، یارا طاشقلار

شونده آرادن، برهو باش بولا
 ینه کیته بز، صوغش باشلارغه
 یوگوره صالحات، تزدن قار سوروب
 آطا باشلیمهز، دشمان یاغنه
 بو حیوانلارده، طوبقه قاراشا
 بز طوب آتقانده، گیرمانلار چیگه
 آفیتسه لرده، شونده اشلی لر
 نیمس لر نیده، تیزدن جیگه بز
 درمانی بتسه، برده آطلامی
 قولاغی تونغاج، بیرگه چوگه در
 قزغانام آلا رنی، بیگرهك اوزمن
 آشارغه صوراب، شینیل تشلی لر
 مالاتسی دیلر، بزرگه توره لر
 دشمانغه قارش، طوبلارنی قوردق
 آتامز طوبنی، گیرمان قهرگه
 نیمس لر قورقوب، قاپدی اولغه
 قواندرالار، بزنی باشلق لار

ساعتکه اونلاب ، چاقرم کیته بز قایسی بیرلرده ، بزده چینگه بز
 لودز بوینده ، ییر قازوب یاطوق نیمس اوستنه ، بیک کوب طوب آتوق
 نیمس عسکری ، طاوغه منگانلر حیلله ب آنده ، فلاک ئلگائلر
 صوغش بیرنده ، کوبسی باطقالاق نیمس لر کیته ، بزگه آطقالاب
 فلاک کورنگاچ ، بولا بارابان نیمس طوبلاری ، اوزا آرادن
 ویسلا بویلاری ، قالن قار بولدی نیمس لر اوچون ، مونده طاربولدی
 ویسلا صووندن ، گیرماننی قودق نیمس بوزندن ، توش ایله ن شودق
 لوبلیفده بزنگ ، عسکر یاطادر لودزاغه گیرمان ، طوبلار آطادر
 بیلرکده قیین ، صوغش قش کونی یاپان صحراده ، بولغاچ تون کونی
 ولورمی قایتوب ، طوغان ایل لرگه طوغانده اوسکان ، عزیز ییرلرگه
 آچی بولسه ده ، قشنگ صالحنی یاندرا اچنی ، فرقت یالقنی
 ربم الهی ، اوزک طاشلاما بز مسکین لرنگ ، کوزن یاشله مه
 بولایده بزنگ ، صارغایا یوزلر تون کون یوقلامی ، یابقدی کوزلر
 آچلمی کوزلر ، آچی بورانغه اوطروب یغلیم ، کوکلم طولغانغه .